

STKS:n kirjastojuridiikkatyöryhmän kokous - muistio

pe 11.1.2019 klo 12 alkaen (joululounas)
Ravintola Belge, Kauppakeskus Kluuvi, Kluuvikatu 5, Helsinki

Osallistajat: Pekka Heikkinen, Soile Manninen (siht.), Suvipäivi Pöytälaakso-Koistinen, Irma Reijonen (pj.), Ari Rouvari

Poissa: Hellevi Hakala, Anne Holappa, Päivi Kaiponen, Pekka Olsbo,

Asialista

1. Kokouksen avaus

Aloitettiin kokous klo 12.45.

2. Tietosuojalaki

EU:n tietosuoja-asetusta täydentävä tietosuojalaki (5.12.2018/1050) tuli voimaan 1.1.2019. OM:n tiedote: https://oikeusministerio.fi/artikkeli/-/asset_publisher/uusi-tietosuojalaki-voimaan-vuoden-2019-alusta

- sovelletaan rinnakkain EU:n tietosuoja-asetuksen kanssa
- tietosuojavalettuuden rooli vahvistuu
- Soile laittaa lyhyen tiedon STKS:n FB-ryhmään, Pekka kirjoittaa artikkelin Signumiin.

- KAM-juridiikkaryhmän huomiot:
 - arkistointi on vähän heikosti esillä uudessa laissa, mutta lain perusteluista löytyy paremmin; eletään tämän mukaan ja jos tulee ongelmia, niin käsitellään tapauskohtaisesti.
 - **Vakiintuneet toimintatavat** (mahd. tulevat käytäntösäännöt) ovat vielä valmistelussa, niissä on huomioitu myös kirjastot. Tulevat kommentoille ennen julkistamista ja säännöt on hyväksyttävä tietosuojavalettuudella.

Tietosuojavalettuuden sivuilta lisätietoa, esim. velvoitteesta laatia vaikutustenarviointi arkistoinnista, jos tietojen käsittelyssä on poikettava rekisteröidyn oikeuksista:

- <https://tietosuoja.fi/vaikutustenarviointi>
- <https://tietosuoja.fi/rekisteroidyn-oikeuksista-poikkeaminen>

Hallintoakatemia järjestää 4.2. maksullisen verkkokoulutuksen ”Tietosuoja kirjastotoimessa” <http://www.videokoulutus.fi/lesson/352> (suunnattu enemmän yleisille kirjastoille).

3. EU:n tekijänoikeusdirektiivin uudistuksen tilanne

[OKM järjesti 5.12.2018 julkisen kuulemisen](#) Suomen kannan muodostamiseksi EU:n parlamentin, komission ja neuvoston neuvottelujen tuloksena syntyneestä DSM-direktiivin luonnoksesta. EU-käsittely jatkuu. Neuvottelut komission, parlamentin ja neuvoston kesken ovat yhä käynnissä. Kun kompromissi löydetään, direktiivi tulee vielä hyväksyttäväksi parlamentissa. Eurovaalit ovat toukokuussa,

joten on myös mahdollista (vaikka ei todennäköistä), että koko juttu raukeaa ja siirtyy vaalien yli seuraavan parlamentin käsiteltäväksi, jos helmikuun loppuun mennessä ei päästä sopuun.

- Tutkimuslaitoksia ja kulttuuriperintöorganisaatioita koskevasta oikeudesta louhia aineistoja (text and data mining, TDM) on päästy sopuun. Auki on edelleen artikla 3a, eli ulottuuko tiedon louhintaa koskeva pakollinen poikkeus myös kaupallisiin toimijoihin (jäsenmailla mahdollisuus säädellä toisin).
- Lehdenkustantajat ovat edelleen saamassa lähioikeutensa (artikla 11)
- artikla 13 (teosten käyttö alustapalveluissa) on vaikein, mutta nyt on rajattu, että ei koske opetuksen ja tutkimuksen tietokantoja.

Jatkamme tilanteen seuraamista. Kun direktiivi tulee voimaan, niin katsotaan voidaanko vaikuttaa kansalliseen valmisteluun. Suomessa hoidettaisiin todennäköisesti sopimuslisensseillä.

4. PSI-direktiivi ja tiedonhallintalaki

Julkisen sektorin datan uudelleenkäyttöä koskevaa PSI-direktiivi edelleen valmistelussa. Etenemistä/raukeamista koskee sama aikaraja kuin DSM-direktiiviä.

[Tiedonhallintalaista](#) annettu hallituksen esitys eduskunnalle 5.12.2018 ([HE 284/2018](#)), tämä menossa hallintovaliokuntaan. Ei koske varsinaisesti kirjastoja, Kansalliskirjastoa koskee kulttuuriaineistolaki.

5. Valtioneuvoston selonteko tietopolitiikasta ja tekoälystä

Tiedoksi selonteko, joka on Eduskunnan käsittelyssä sivistysvaliokunnassa:

https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/KasittelytiedotValtiopaivaasia/Sivut/VNS_7+2018.aspx

6. Työryhmän toimintasuunnitelma 2019

Järjestetään viikolla 15 tai 19 yhteisseminaari tutkijapalveluiden-työryhmän kanssa. Keskeisiä aiheita:

- **tekstinlouhinta** käytännössä ja juridiikan kannalta.
- datan hallinta, siihen liittyvät käsitteet ja sopimukset
- tiedotus: STKS:n verkkosivut, Signum, Facebook, Twitter, Kirjastot.fi-koulutuskalenteri
- Irma on yhteydessä tutkijapalveluiden ryhmään. Ryhmät jatkavat valmistelua pienemmissä kokoonpanoissa (tästä ryhmästä Irma ja Pekka)

7. Edustus IFLA:n CLM-ryhmässä

IFLAN työryhmien ehdokasasettelu on käynnissä. STKS ja Suomen Kirjastoseura voivat ehdottaa jäseniä. Ehdotamme ja tuemme Pohjoismaiden yhteistä ehdokasta Pekka Heikkistä Copyright and other Legal Matters (CLM) Advisory Committeeen jäseneksi.

8. KAM-juridiikkaryhmän kuulumiset

Ryhmän pj vaihtuu vuosittain, vuorossa Juha Henriksson Musiikkiarkistosta. Seuraava kokous helmikuussa.

9. STKS:n kuulumiset

- Hallituksen edustajaa työryhmään ei ole vielä nimetty, mutta Hellevi Hakala on kiinnostunut jatkamaan
- Karl-Erik Henrikssonin muistorahaston apurahat ovat haettavissa, DL 15.3.2019:
<https://www.stks.fi/ajankohtaista/karl-erik-henrikssonin-rahaston-apurahat-2019/>
- Historiikin julkaiseminen on viivästynyt painatussyistä.
- Soile osallistui STKS:n verkkosivukoulutukseen ja päivittää ryhmän sivuja. Googlen G Suiteen tehdään omat tilat eri työryhmille ja alustaa voi käyttää koulutusten suunnitteluun. Tehdään työskentely mahdollisimman kevyeksi työryhmille. Seuran ohjeet myös päivityksessä (koulutukset, talous jne.).

10. Seuraava kokous

20.3.2019 klo 12, Irma varaa kokoustilan Kansalliskirjastosta.

11. Kokouksen päättäminen

Kokous päätettiin klo 14.35.